

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi*

Leone je ustao i stoji pred jednom izlisanom staromodnom cehovskom slikom u baroknoj rami.

LEONE: A što misliš, illustrissime, zašto drži ovaj Glembay vagu u ruci?

FABRICZY: Pa to je cehovski simbol, vaga. On je vagao i trgovao za čitavog svog života!

LEONE: Da, on je vagao za čitavog svog života! To je mene još kao dečka uvijek zanimalo, kako je to, da je ovaj vagao tako da drži vagu koja je prevagnula! A poslije sam se dosjetio: to je prvi Glembay koji je vagao krivo!

(...)

FABRICZY: (...) Svi ovi Glembajevi radili su i stjecali u prilikama mnogo težim nego što su današnje i daleko je, dragi moj amice¹, od onog Glembaja s vagom u ruci do tvog gospodina oca, pravog i tajnog savjetnika, koji, kao što smo jutros čuli na svečanoj sjednici Trgovačke komore, zapošljava i hrani više od deset hiljada glava! Carissime², da, tako je to!

LEONE: Vama su još uvijek zdravice od banketa u glavi! Idite sutra na svečanu sjednicu Trgovačke komore, pak deklamirajte te svoje zdravice tamo! Što to meni pjevate, ja nisam nikakav jubilarac ni bankir! Ja sam u ovoj kući prolaznik, meni ove slike govore stvari mnogo tamnije od jedne zdravice! Za vas onaj Glembay drži u ruci crkvu, a za mene krvavi nož! Kako za koga! (...) Ja sam rekao što sam čuo: da je ovaj Glembay varao na kartama, a onaj da je krivo vagao! Das hab' ich gesagt! Kein Wort mehr!³

FABRICZY: Jawohl, das ist die Bárbóczy-Legende: die Glembays sind Mörder und Falschspieler,⁴ i svi su Glembajevi prokleti! To je bablja pripovijest!

LEONE: Tako, to sve je die Bárbóczy-Legende? Prekrasno! Uzmi samo od Četrdesetosme ovamo, molim te lijepo! Za ovu Ludvigu sâm si rekao da se utopila, sama iz vlastite inicijative; i njen sin skočio je u vodu iz vlastite inicijative. Das hast du selber gesagt!⁵ Brat ovog ajznbanera⁶ (der die Wiener Hochbauer heiratete), der ist im Irrenhaus gestorben!⁷ Najstariji njegov sin, taj se je ustrijelio. (...) Tu je moja pokojna mama! Dobro! Ona nije Glembajica, ali ona se otrovala u kompleksu Glembay! Kannst du das vielleicht leugnen!⁸ Alice, a Alice, zar se nije utopila? Pokojni Ivan zar nije pao iz trećega kata?

¹ amice – prijatelju

² Carissime – Najdraži

³ Das hab' ich gesagt! Kein Wort mehr! – To sam rekao! Ni riječi više!

⁴ Jawohl, das ist die Bárbóczy-Legende: die Glembays sind Mörder und Falschspieler, – No da, to je ona barbocijevska legenda: Glembajevi su ubojice i varalice,

⁵ Das hast du selber gesagt! – To si rekao ti sam!

⁶ ajznbaner – željezničar

⁷ (der die Wiener Hochbauer heiratete), der ist im Irrenhaus gestorben! – (koji se oženio Bečankom Hochbaureovom), taj je umro u ludnici!

⁸ Kannst du das vielleicht leugnen! – Možeš li možda to poricati!

Smjernice

- Predstavite djelo *Gospoda Glembajevi* u kontekstu književnopovijesnoga razdoblja u kojemu je nastalo.
- Portretirajte Leonea Glembaja na temelju djela u cjelini.
- Interpretirajte polazni tekst. Protumačite ulogu upotrebe njemačkoga i latinskoga jezika.
- Objasnite ulogu polaznoga teksta u kontekstu djela u cjelini. Protumačite ulogu barbocijevske legende.
- Usporedite Leonea Glembaja sa sličnim književnim likovima.
- Obrazložite svoje tvrdnje.